

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Prækvalifikation af videregående uddannelser - Skibsfører

Udskrevet 20. september 2024

Erhvervsakademiuddannelse - Skibsfører - Skagen Skipperskole

Institutionsnavn: Skagen Skipperskole

Indsendt: 02/02-2015 10:55

Ansøgningsrunde: 2015-1

Status på ansøgning: Godkendt

[Download den samlede ansøgning](#)

[Læs hele ansøgningen](#)

Ansøgningstype

Nyt udbud

Udbudssted

Skagen Skipperskole

Er institutionen institutionsakkrediteret?

Nej

Er der tidligere søgt om godkendelse af uddannelsen eller udbuddet?

Ja

Uddannelsestype

Erhvervsakademiuddannelse

Uddannelsens fagbetegnelse på dansk fx. kemi

Skibsfører

Uddannelsens fagbetegnelse på engelsk fx. chemistry

Master Mariner

Den uddannedes titel på dansk

Skibsfører

Den uddannedes titel på engelsk

Master Mariner

Hvilket hovedområde hører uddannelsen under?

Maritime område

Hvilke adgangskrav gælder til uddannelsen?

Skibsassistent 18 måneders sejltid

Kyst eller Sætteskipper

Er det et internationalt uddannelsessamarbejde?

Nej

Hvis ja, hvilket samarbejde?

Hvilket sprog udbydes uddannelsen på?

Dansk

Er uddannelsen primært baseret på e-læring?

Nej

ECTS-omfang

60

Beskrivelse af uddannelsen

Ikke relevant

Uddannelsens konstituerende faglige elementer

Ikke relevant

Begrundet forslag til taxameterindplacering

Ikke relevant

Forslag til censorkorps

Ikke relevant

Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil - Upload PDF-fil på max 30 sider. Der kan kun uploades én fil.

Ansøgning Februar 02022015 .pdf

Behov for nyt udbud

Med mulighed for at læse til skibsfører i Skagen vil vi nå en målgruppe, der ikke ser Marstal, som en mulighed. Vi vil kunne tilføre erhvervet stor erfaring kombineret med ny og bedre viden, samt kompetencer.

Rekrutteringsgrundlag

Vi har et grundlag hos vore studerende, der i dag ikke kan læse til skibsfører i Skagen og derfor stopper med en Kyst eller Sætteskipper eksamen.

Vi har et stort grundlag hos tidligere studerende, der sejler som Kyst eller Sætteskipper.

Forventet optag

15-20 studerende

Hvis relevant: forventede praktikaftaler

ikke relevant

Hermed erklæres, at ansøgning om prækvalifikation er godkendt af institutionens rektor

Ja

Status på ansøgningen

Godkendt

Ansøgningsrunde

2015-1

Afgørelsesbilag - Upload PDF-fil**Samlet godkendelsesbrev**

Skagen Skipperskoles argumenter mod afgørelsen i efteråret 2104.

Skagen Skipperskole modtog den 5. december 2014 udkast til afgørelse med afslag på godkendelse af udbud af Skibsføreruddannelsen. Skagen Skipperskole tillader sig at ansøge endnu engang og beder udvalget tage nedenstående tekst til efterretning. Vi mener at kunne belyse behovet for en skibsfører uddannelse i Skagen yderligere, samt at kunne vise stor opbakning fra såvel erhverv som erhvervslivet i Jylland.

Yderligere henviser vi til, at der i Finansloven er nævnt, at der skal tages et regionalt hensyn ved fordelingen af uddannelsespladser.

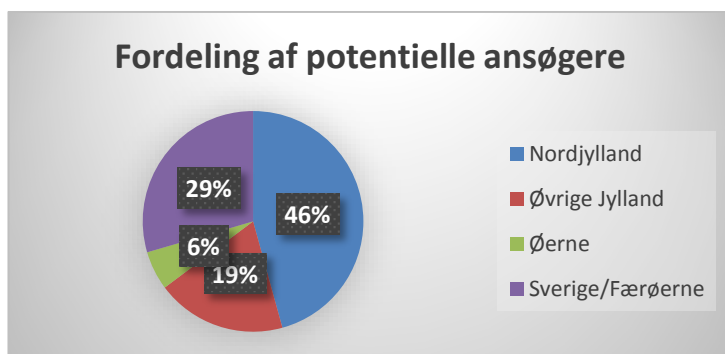
Skagen Skipperskole mener, at *Udbuddet kan gennemføres uden væsentlig forringelse af vilkårene fra eksisterende udbud.*

Skagen Skipperskole lavede i forbindelse med prækvalifikationen en undersøgelse af interessen for at tage uddannelsen i Skagen.

Skibsføreruddannelsen udbydes i dag kun i Marstal. De navigatører, som Skagen Skipperskole har haft kontakt med i forbindelse med forundersøgelsen, er næsten alle etablerede, voksne familiefædre og for en stor dels vedkommende bosat i Jylland. De ser det ikke som en mulighed at læse på Ærø og alene af denne årsag vil mange undlade at læse til Skibsfører.

Undersøgelsen viste klart at hovedvægten af interesserede kom fra Nordjylland og det øvrige Jylland.

Se nedenstående diagram, baseret på Skagen Skipperskoles forundersøgelse af potentielle ansøgere til skibsføreruddannelsen i Skagen.

De interesseredes bopæl har uden tvivl stor betydning for valget - ikke bare af skole, men også for om de vælger at videreudanne sig eller ej.

Kriterium 2 lyder at *”Uddannelsesudbuddet bidrager til øget sammenhæng mellem uddannelsesniveauerne nationalt og/eller regionalt!*

Skagen Skipperskole har de senere år haft en stigning blandt vore Sætteskipperstuderende med ønske om at læse videre til Skibsfører. Det er naturligvis ikke motiverende, at skulle skifte skole så langt henne i forløbet og med så store geografiske forskelle, med den deraf følgende problematik omkring familie og boligforhold.

Det blå vækstspor, er vitalt for Regionen. Nordjylland er afhængig af højere uddannede navigatører. Vi har mange kyst- og sætteskipper i Nordjylland, men mangler skibsførere. Det er inden for rækkevidde at kunne bygge oven på den eksisterende uddannelse i Skagen, men Marstal er geografisk for langt væk.

Skibsføreruddannelsen er den eneste maritime uddannelse, der p.t. ikke kan erhverves i Nordjylland.

Vi gør et stort arbejde i hele Regionen for at tiltrække unge mennesker til det Blå Danmark. Vi har grundforløb på Martec og Skoleskibet DANMARK, vi har HF-søfart, vi har fiskeriuddannelsen, skibsassistentuddannelsen, maskinmesteruddannelsen og alle de nautiske uddannelser op til Sætteskipper niveau. Følger de unge samfundets råd og vil tage de sidste 2 semestre til skibsfører, indebærer dette at man ikke alene skal skifte skole, men er nødt til også at flytte til den anden ende af landet.

RUVU vurdering:

"RUVU finder, at det er sandsynligt, at der kan være et nationalt behov for at uddanne flere skibsførere. RUVU finder dog ikke, at det i den foreliggende ansøgning er tilstrækkeligt dokumenteret, at der er behov for et nyt udbud, samt i hvilken grad et nyt udbud vil påvirke det allerede eksisterende".

At Marstal Navigationsskole ikke ønsker at udvide kapaciteten er sikkert ikke alene begrundet i manglende tilmelding, men har også logistiske baggrunde. Under alle omstændigheder vil Skagen Skipperskole kunne oprette et hold, selv om der ikke er 25-30 studerende i en klasse.

Det har også haft indvirkning på optaget, at skibsføreruddannelsen har været underlagt kvoter, men som et resultat af regeringens vækstpakke er kvoterne for de maritime uddannelser sat op i 2014 og fra 2015 foreslås kvoterne på officersuddannelserne helt fjernet. En beslutning der understøttes af Kvalitetsudvalgets rapport.

Det skal bemærkes, at der i forslag til "Lov om ændring af lov om maritime uddannelser og lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v." under 2. Lovforslagets baggrund og formål, er nævnt "Der er således i realiteten tale om frit optag ved de videregående maritime uddannelser, dog med hensyntagen til den regionale fordeling af studiepladser.

Det vurderes af RUVU, at det er usikkert, om man på længere sigt kan tiltrække nok ansøgere til uddannelsen. Da udgiften til uddannelsen alene er til stede, hvis der oprettes en klasse kan argumentet ikke have økonomisk karakter. Er der ikke søgning til uddannelsen, vil holdet blot ikke blive oprettet.

RUVU finder det sandsynligt, at der kan være et nationalt behov for flere skibsførere, hvilket klart også er hvad alle undersøgelser og ledighedsprocenten viser. Det vil derfor være fatalt ikke at give det ret store antal af erfarne og motiverede navigatører, som Skagen Skipperskole i dag uddanner, mulighed for at videreudanne sig i Skagen. Det er netop hvad erhvervet efterspørger.

Efter Skagen Skipperskoles og den maritime branches mening, har vi ikke "råd" til, at lade så stort et potentiale gå tabt, alene fordi man vil fastholde skibsføreruddannelsen på ét uddannelsessted i Danmark.

Skagen Skipperskoles mulighed for udvikling sat i stå.

Skagen Skipperskole finder det nødvendigt at gøre opmærksom på vigtigheden af skolens fortsatte muligheder for udvikling og eksistens. Skolen har stor politisk bevågenhed, og har fået mange gode råd om hvordan skolen kan udvikles og fremmes. Et af de væsentlige punkter er netop muligheden for at uddanne skibsførere, som blandt andet tidligere minister for Uddannelses- og Forskningsministeriet Morten Østergaard påpegede i forbindelse med et besøg/ møde på skolen i 2013. Et afslag på at måtte udbyde skibsføreruddannelsen vil klart få en negativ effekt på skolens udviklingsmuligheder.

Skagen Skipperskole er en vigtig brik i det samlede uddannelsesbillede målrettet den maritime branche i Nordjylland. Skolen skal som de øvrige maritime skoler være med til at bibringe erhvervet viden og vækst.

Såfremt vi ikke har muligheden for at kunne levere de ypperste kompetencer inden for det nautiske område, vil det helt naturligt få en negativ effekt på evnen til at tiltrække og fastholde større viden og kompetencer i hele Regionen.

En opfordring til revurdering.

Skagen Skipperskole har en vision om at være verdens bedste skipperskole og være med til at sikre hele den maritime branche kvalificeret arbejdskraft. Vi er bevidste om den store betydning de blå erhverv har, ikke mindst for vores region. Vi kan være med til at sikre de faglige og menneskelige kompetencer samt sikre fortsat vækst og udvikling for vores område. Skal der fortsat ske en dynamisk udvikling på det maritime område er det vigtigt, at også den sidste og vigtige del af navigatøruddannelsen, skibsføreruddannelsen, kan tilbydes på Skagen Skipperskole.

Vi har nederst i dokumentet indsat udtalelser fra kompetente personer, der repræsenterer erhvervet og regionen i forskellige sammenhænge.

Oprindelig og gældende baggrund for ansøgning.

Baggrunden for denne ansøgning om at oprette en skibsførerklasse på Skagen Skipperskole, er et stadigt stigende behov for at kunne efteruddanne eller uddanne sig til skibsfører blandt sætteskipperne og fiskere med en sætteskipperuddannelse.

Ideen er ikke ny. Da uddannelsen hørte under Søfartsstyrelsen, blev muligheden diskuteret, og et samarbejde med Marstal blev nævnt som en mulighed. Skagen Skipperskole havde på det tidspunkt ikke plads til at oprette en klasse, og muligheden blev skrinlagt.

Skagen Skipperskole er nu flyttet i nye og større rammer. Vi har en stadig stigende forespørgsel på, om vi kan uddanne skibsførere, og vi oplever, at mange med en sætteskipperuddannelse gerne vil kunne øge deres kompetencer i takt med redernes behov for "større" papirer.

Vi må desuden konstatere, at det økonomiske grundlag for at uddanne kystskippere og fiskeskippere af 3. grad bliver mere og mere udhulet i takt med, at de eksternt stillede krav til kurser indeholdt i uddannelsen stiger; kurser, som skolen skal betale af taksameteret. En af løsningerne på en mere jævn fordeling af udgifter og indtægter vil være at kunne tilbyde en overbygning, altså skibsføreruddannelsen. En mulighed, som et besøg af daværende minister for Uddannelse og Forskning Morten Østergaard støttede op om.

Vi har gennemført en undersøgelse af behovet ved at henvende os til et bredt udvalg af tidligere studerende med en kyst- eller sætteskippereksamen. Undersøgelsen har resulteret i en overvældende positiv respons på, at en skibsføreruddannelse i Skagen er noget, mange vil benytte sig af såfremt muligheden opstår. Selv efter den relativ korte responstid har vi fået tilkendegivelse fra 102 personer med en kyst- eller sætteskippereksamen, der gerne vil læse videre. De fleste er i arbejde og vil med en videreuddannelse være med til at sikre udviklingen ikke bare i deres rederi, men for Det Blå Danmark som helhed.

Vi har spurgt forskellige redere inden for især specialskibsbranchen, som beskæftiger en meget stor del af vore skippere. Vi har også her fået positiv tilbagemelding om behovet for skibsførere.

Vi er en del af det maritime netværk i Nordjylland, hvor bevidstheden om den maritime sektors betydning er meget stor.

Netværket har udarbejdet en rapport Det Blå Nordjylland, som er vedhæftet dette brev, og som påviser behovet for uddannelse og efteruddannelse i Nordjylland.

Forskellige miljøkrav til skibsfarten vil alt andet lige gøre søtransport mindre konkurrencedygtigt, men da nordjyske virksomheder har en styrkeposition inden for miljøservice, ombygning af skibe mv., gælder det overordnet set, at jo flere bredt dækkende, internationale, miljømæssige krav der bliver stillet til skibsfarten desto bedre for mange nordjyske, maritime virksomheder.

2. Dekommissionering af borerigge

Der er installeret ca. 600 offshore-installationer, primært borerigge, i Nordsøen siden 1960'erne. Flere af dem er ved at være udslidte og skal derfor nedtages indenfor en overskuelig fremtid. Det er en dyr og kompliceret affære, da de indeholder forurenende stoffer som fx olie, kemikalier, gasser og radioaktivt materiale, som skal fjernes og opbevares.

Selvom der endnu ikke for alvor er kommet gang i dekommissioneringen, er der ikke tvivl om, at der på dette område kommer et stort marked fremover. Nordjyske virksomheder står godt i forhold til at få del i det fremtidige marked i kraft af deres geografiske placering, i kraft af fremtidige havneudvidelser, der muliggør at man tager store rigge ind, og i kraft af erfaring og kompetencer indenfor håndtering og behandling af farligt og miljøskadeligt affald.

3. Servicing og opgradering af borerigge

Boreriggene i Nordsøen skal jævnligt gennem en større reovering og levetidsforlængelse. Nogle typer borerigge bliver serviceret offshore, mens andre bliver transporteret til en havn, der har den rette størrelse og de rette faciliteter. I 2011 og 2012 servicerede Hirtshals Havn således to olierigge, og virksomheder i Nordjylland håber på at få flere ordrer i fremtiden. Konkurrencen er hård på dette område, men virksomheder i Nordjylland har bevist, at man kan være med.

4. Havmølleparker

I både Danmark og andre lande forventes en fortsat udbygning med havvindmølleparker. I Nordjylland er der førende virksomheder, som kan levere i produktionsfasen og i forbindelse med formontage af fundamenter og møller samt i installationsfasen. Nordjyske virksomheder kan desuden spille en rolle i forbindelse med service og drift af havvindmølleparkerne.

5. Store muligheder i Norge

Olieindustrien har trukket en stærk økonomisk vækst i norsk økonomi igennem adskillige år. Det har resulteret i, at der er mangel på arbejdskraft indenfor stort set alle brancher og erhverv. Set fra en maritim vinkel er det særlig interessant, at olieindustrien i Norge efterspørger de samme kompetencer, som de maritime erhverv i Nordjylland (fx maskinmestre, personer med teknisk indsigt og faglærte indenfor metalfag). Det betyder, at hvis der ikke er arbejde lige nu på det maritime område i Nordjylland, vil interesserede kunne arbejde et stykke tid i Norge og opbygge kompetencer til senere anvendelse i nordjyske virksomheder. Den stærke vækst i den norske olieindustri betyder også, at der er stor efterspørgsel efter maritime produkter og ydelser fra en lang række maritime, nordjyske virksomheder.

6. Ophug af skibe

Skibe er typisk udtjente efter 25-30 års drift, hvorefter de tages ud af drift og bliver sendt til ophugning. Det indebærer fjernelse af udstyr, nedskæring af skibet og genbrug af materialerne. Det meste skibsofhugning foregår i dag udenfor Europa, særligt i Asien, hvor ophugning er billigere. Der er imidlertid stigende international fokus på, at skibsofhugning skal foregå på miljømæssig forsvarlig vis. I takt med at der kommer flere regler på området, kan en del af markedet rykke fra Asien til Europa og dermed til virksomheder i fx Nordjylland, der er i stand til at efterleve de strammere krav.

7. Det arktiske

De traditionelt set stærke maritime bånd mellem Nordjylland og Grønland indeholder et stort potentiale for udbygning, hvis regionen forstærker sit samarbejde og gør sig bevidst om den voksende interesse og dermed

konkurrence fra andre nordeuropæiske og nordamerikanske havne. Derudover vil det i løbet af få år være muligt, at et eller flere mineralprojekter med anlægssummer på adskillige mia. kroner bliver realiseret i Grønland, og på længere sigt (måske 10 års sigt) kan olieudvinding også komme på tale. Det vil skabe meget stor aktivitet og dermed nye muligheder for nordjyske virksomheder, som generelt har tætte relationer til Grønland. Hertil kommer, at det på længere sigt kan blive muligt at benytte Nordvest- og/eller Nordøstpassagen til søtransport mellem Europa og Asien, i takt med at isen omkring Nordpolen smelter, hvilket også kan åbne nye muligheder for virksomheder i Det Blå Nordjylland. Forudsætningen for at disse perspektiver udmøntes i konkret vækst i Nordjylland afhænger af en stærk evne til at samarbejde og proaktivt sikre at man bliver first mover. Det er dog usikkert om der bliver etableret store projekter i Grønland, og om Nordvest- og/eller Nordøstpassagen bliver farbar, og det er således uvist, hvad disse arktiske gamechangere reelt kan komme til at betyde for nordjyske virksomheder.

Potentialerne på det maritime område i Nordjylland er til at få øje på. Der er imidlertid også usikkerhed om den fremtidige udvikling indenfor de enkelte områder, og en række faktorer kan potentielt lægge en dæmper på mulighederne. Fx er der usikkerhed om, hvad der kommer til at ske med IMO-reglerne og reglerne om ophug af skibe. Derudover er det usikkert, hvad konkurrencen fra øst kommer til at betyde, ligesom den øgede udvinding af skifergas og -olie i især USA kan påvirke priserne på fossile brændsler og gøre en række tekniske løsninger mindre rentable.

Med en så bred vifte af potentialer på det maritime område i Nordjylland, er der imidlertid meget der taler for, at der kommer til at ske noget på området. I den sammenhæng er det væsentligt, at den maritime industri i høj grad efterspørger samme type medarbejdere, som også er i høj kurs i andre brancher. Det gælder fx den globale håndværker, der er kendetegnet ved at have både praktiske og teoretiske kompetencer, samt ingeniører og maskinmestre.

Fiskeri og fiskeindustri har traditionelt spillet en stor rolle for erhvervsstrukturen, arbejdsmarkedet og økonomien i Nordjylland. Da fiskeriet er et veldefineret erhverv, der har været genstand for selvstændige analyser, og da fiskeriets betydning for Nordjylland over de seneste år har været aftagende, er fiskeriet ikke blevet behandlet indgående i denne rapport. Især inden for akvakultur og produktion af kvalitetsfisk kan der dog være et potentiale for fremtidig vækst. Det gælder også inden for produktion af udstyr til akvakultur rundt om i verden, hvor Nordjylland står med flere markante aktører. Øget satsning på akvakultur indgår som en del af vækstpartnerskabsaftalen mellem regeringen og Vækstforum Nordjylland.

1.3 Uddannelse på det maritime område er en næsten sikker investering

Udviklingen på arbejdsmarkedet og uddannelsesområdet kombineret med udviklingen på det maritime område peger i retning af følgende:

- Den teknologiske udvikling vil øge kompleksiteten i både produkter og services, hvilket stiller større krav til uddannelse af arbejdsstyrken
- Der bliver brug for flere elektrikere, smede mv.
- Der bliver brug for flere maskinmestre, ingeniører mv., især med sø-erfaring
- Der bliver brug for flere personer med en kombination af praktiske og teoretiske kompetencer - det gælder både den globale håndværker og merkantilt uddannede
- Flere ældre vil forlade arbejdsmarkedet end unge vil komme til. Den samlede arbejdsstyrke i Nordjylland vil derfor blive mindre
- De unge, der kommer ind på arbejdsmarkedet, vil være bedre uddannede end de ældre, der forlader arbejdsmarkedet
- Befolkningen vil fortsat søge mod de store byer, hvilket i en nordjysk sammenhæng primært vil sige Aalborg

Det er i høj grad samme tendenser, der gør sig gældende indenfor mange andre industrier og områder, og kombinationen af den demografiske udvikling, den teknologiske udvikling og den fremtidige efterspørgsel efter arbejdskraft betyder således, at det er en næsten sikker investering at satse på øget uddannelse indenfor det tekniske/maritime område. Det gælder uanset, om man ser det fra samfundets side, eller om man ser det fra den enkeltes side i forbindelse med valg af fremtidig uddannelse og karriere.

Fremtiden kan naturligvis ikke forudsiges med absolut sikkerhed, men disse udviklingstendenser synes at være ganske robuste. Hvis det skulle vise sig, at det ikke er muligt at realisere potentialerne på det maritime område, må det forventes, at personer med kvalifikationer indenfor det maritime område forholdsvis nemt kan finde beskæftigelse i andre brancher. Og hvis det skulle vise sig, at beskæftigelsesmulighederne i Nordjylland ikke udvikler sig så gunstigt som ønsket, vil der efter alt at dømme blive brug for personer med samme kompetencer i andre dele af landet.

1.4 Behov for styrkelse af de blå kompetencer

Som led i denne analyse er der gennemført interview med direktører for en række virksomheder i Det Blå Nordjylland. Fællesnævneren for disse interviews er, at direktørerne understreger vigtigheden af at have medarbejdere med de rigtige kompetencer også fremover, da dygtige medarbejdere er nøglen til succes. For at sikre at virksomhederne i fremtiden kan få disse medarbejdere, er det vigtigt at satse på uddannelser inden for de maritime erhverv. Nordjylland står allerede stærkt på uddannelsesområdet, og der er således et godt fundament at bygge videre på.

I Nordjylland uddannes mange kommende medarbejdere til den maritime branche. MARTEC uddanner forskellige maritime medarbejdere, for eksempel maskinmestre og maskinister, mens EUC Nord uddanner bl.a. skibsmontører og skibsmekanikere. På Skagen Skipperskole kan man blive kyst-, sætte- eller fiskeskipper. Hertil kommer, at hovedparten af forsvarets maritime uddannelser findes i Frederikshavn-området.

Med udsigt til mangel på kvalificeret arbejdskraft synes det oplagt at gøre en yderligere indsats for at styrke uddannelse og opkvalificering inden for det maritime område. Det gælder således især en styrkelse af mulighederne for at tage relevante tekniske uddannelser, og at der fremover bliver uddannet flere "globale håndværkere". At MARTEC fra 2013 fik mulighed for at uddanne flere maskinmestre er et skridt i den rigtige retning, også selvom det formentlig ikke er tilstrækkeligt til at imødegå efterspørgslen efter netop denne type medarbejdere.

En måde at fremme tanken om den globale håndværker på kunne være at lade det være en integreret del af de maritime uddannelser, at de studerende skal øve samarbejde mellem forskellige medarbejdergrupper, så de forskellige fagligheder "lærer at snakke sammen", ligesom de i praksis kommer til det ude på skibe og offshore-installationer. Det kan fx være næsten færdiguddannede ingeniører, maskinmestre og håndværkere, der laver projektarbejder med relevante virksomheder i området. Virksomhederne vil også kunne få fordel af dette, da de vil få en mulighed for at teste og komme i kontakt med potentielle fremtidige medarbejdere.

For at sikre at de relevante kompetencer er til stede fremover, og at uddannelserne er så effektive som muligt, har uddannelsesinstitutionerne en opgave i at samarbejde om indholdet i uddannelserne, og at sikre meritoverførsel mellem de maritime uddannelser, hvor det er muligt og fagligt forsvarligt.

Udover samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne vil et styrket samarbejde med virksomhederne i det hele taget også kunne være med til at sikre, at fremtidige medarbejdere har kompetencer, der er så anvendelige som muligt, og at der er det tilstrækkelige antal medarbejdere til rådighed. Det gælder i forhold til hele spektret af uddannelser - fra AMU til AAU. Samarbejde med virksomhederne vil kunne give de studerende mere praktisk erfaring under deres uddannelse, give de studerende bedre indsigt i deres muligheder på arbejdsmarkedet og samtidig gøre uddannelsesstederne mere modtagelige overfor fremtidige ændringer i de efterspurgte kompetencer hos virksomhederne.

Det maritime har altid været en international branche, og det må i stigende omfang forventes at gøre sig gældende i fremtiden. Det øger behovet for at styrke medarbejdernes sproglige og kulturelle kompetencer. Det

kan fx ske ved at flere fag (eller uddannelsesretninger) udbydes på engelsk, så medarbejderne både lærer fagteknisk engelsk og lærer at begå sig på engelsk i det hele taget. Det kunne eventuelt kombineres med øgede krav til antallet af engelskfag på de enkelte uddannelser. Internationalisering kan også ske ved øget udveksling af studerende (både til og fra Danmark) og gennem internationalt samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner. MARTECs samarbejde med en brasiliansk uddannelsesinstitution er et eksempel på dette. Udveksling af studerende kan desuden i stigende omfang praktiseres allerede på gymnasialt niveau. På forsknings- og uddannelsesområdet er der store centre i Göteborg (Chalmers) og flere i Sydnorge.

Det kræver certifikater at kunne arbejde offshore. Imidlertid er der forskel på, hvad der kræves i forskellige lande. Hvis de danske udbydere af certificeringskurser kan tilpasse indholdet af kurserne, så de også opfylder kravene i fx Norge, vil det øge værdien for kursisterne.

1.5 Tiltrækning af folk udefra

Udover at sikre at personer fra Nordjylland kommer til at beskæftige sig med det maritime område, vil det efter alt at dømme også blive nødvendigt at trække udenlandske specialister til landsdelen. I den forbindelse gælder det om at skabe øget opmærksomhed om mulighederne i Nordjylland og gøre det lettere for udlændinge at etablere sig, men det handler i høj grad også om at gøre Nordjylland til en interessant og tiltrækkende landsdel at bosætte sig i. At gøre det mere attraktivt at bo i Nordjylland vil også øge sandsynligheden for at folk fra Nordjylland bliver boende i området efter endt uddannelse og ikke flytter til andre dele af Danmark eller udlandet. Det stiller krav til infrastrukturen og især til byerne at tiltrække den efterspurgte type medarbejdere. Videnpersoner og højtuddannede vil have internationale skoler og gymnasier i nærområdet, attraktive kulturtilbud og fritidsmuligheder samt beskæftigelsesmuligheder for ægtefæller.

1.6 Øget fokus på efter- og videreuddannelse

Udviklingen på arbejdsmarkedet går hurtig, og over en årrække kan de kompetencer, der efterspørges på arbejdsmarkedet, ændre sig markant. Særligt den lidt ældre generation risikerer at stå med uddannelser, der i nogen grad er forældede. Nye kompetencer bliver ofte tilegnet via arbejdspladsen, men en lang række færdigheder erhverves formentlig bedst på (eller i sammenspil) med uddannelsesinstitutionerne. Her er det maritime område ingen undtagelse. Særligt i forhold de personer, der i dag står udenfor arbejdsmarkedet er der et potentiale i højere grad af efter- og videreuddannelse.

Der er imidlertid langt fra, at man udbyder efter- og videreuddannelse, til at folk rent faktisk benytter sig af det. For at fremme området for voksen- og videreuddannelse foreslås en nærmere analyse af området med fokus på de barrierer, der kan være til hinder for at folk rent faktisk benytter sig af de eksisterende tilbud. En sådan analyse ville kunne danne grundlag for justeringer, der kan bane vejen for at flere benytter sig af tilbuddet, og at kompetenceniveauet i den eksisterende arbejdsstyrke dermed højnes - også på det maritime område.

Skibsfører i Skagen

Der findes i dag kun mulighed for at tage en traditionel skibsføreruddannelse i Marstal på Ærø. Vi er overbeviste om, at en stor del af de skippere, der er ude i erhvervet, samt en stor del af vore nuværende studerende ikke vælger at læse til skibsfører, fordi udbuddet alene eksisterer på Ærø. De fleste af vore studerende og alle de sejlene skippere er voksne, etablerede mennesker, hvilket gør et studie på Marstal vanskeligt.

Omvendt er det meget vigtigt for erhvervet, at uddannelsesmulighederne følger med udviklingen. Vi ser ikke kun et stigende antal skibe og beskæftigede i specialskibsbranchen, som er nært knyttet til det store område, der under et kaldes Offshore. Vi ser også, at skibene i denne branche bliver større, og arbejdsområderne skifter til internationale områder. Dermed stiger kravet til uddannelsen af skipperne.

Skibene er i dag bemandede af kyst- og sætteskipper - en del med baggrund fra fiskeriet, idet de kompetencer fiskerne besidder er meget efterspurgt i specialskibe. Det er folk med stor erfaring og en af grundene til danske skibes relativt store succes. Det er derfor umådeligt vigtigt, at man giver disse skippere mulighed for at efteruddanne sig således, at man kan beholde erfaringen og jobbene på danske hænder.

Sammenhæng i uddannelsessystemet:

Skagen Skipperskole tilbyder i dag uddannelserne til kyst- og sætteskipper samt fiskeskipper af 3. grad og fiskeskipper af 1. grad. Uddannelserne er sammenhængende og modulopbyggede i henhold til STCW-krav.

Inden for samme modulopbygning findes skibsføreruddannelsen, som er yderligere to semestre ovenpå sætteskipper eller fiskeskipper 1. grad uddannelsen. Skibsføreruddannelsen tilbydes i dag kun i Marstal.

Dette betyder, at vi hvert år sender en del sætteskipper og fiskeskippere til Marstal, da de i løbet af uddannelsen hos os har fået "blod på tanden" og ønsker en skibsføreruddannelse. Godt hjulpet på vej af oplysning og bevidsthed om muligheder og behov for denne uddannelse.

Det er ikke nemt at skulle skifte uddannelsessted så radikalt mere end midtvejs inde i uddannelsen, men hvad værre er: en ikke ubetydelig del vælger fra, fordi de ikke kan se det muligt at fortsætte i Marstal.

Vi vil ikke kun få flere til at læse til skibsfører ved at tilbyde uddannelsen i Skagen; vi vil i den grad også få kontinuitet i uddannelsen ved at de studerende kan forblive på en uddannelsesinstitution.

Et andet aspekt er den totale mulighed for maritime uddannelser i Nordjylland. Nordjylland har i dag mulighed for alle de maritime uddannelser, lige fra HF-søfart til maskinmester. Blot en brik mangler, skibsfører.

Et yderligere væsentligt aspekt er tilgangen af navigatører til de maritime følgevirkninger. Det er et faktum, at et af de parametre, der gør danske maritime virksomheder konkurrencedygtige, er tilgangen af medarbejdere med maritim baggrund. Den viden og ekspertise, der tilføres virksomheden gennem medarbejdere med en baggrund fra skibe, er essentiel for at bevare kompetencerne for alle parter.

Nordjylland har mange og veldrevne virksomheder, der har den maritime verden som kundekreds, derfor er det et vigtigt argument at kunne bibringe disse virksomheder veluddannet arbejdskraft med erfaring fra skibene.

I dag har vi en skævvridning idet langt det største antal navigatører i det Nordjyske har en sætteskippereksamen, og ikke mindst, hvis disse navigatører søger udfordringer i land, er det en nødvendighed med en overbygning som skibsfører. Omvendt er det i dag vanskeligt at tiltrække skibsførere til job i land - grundet mangel på samme.

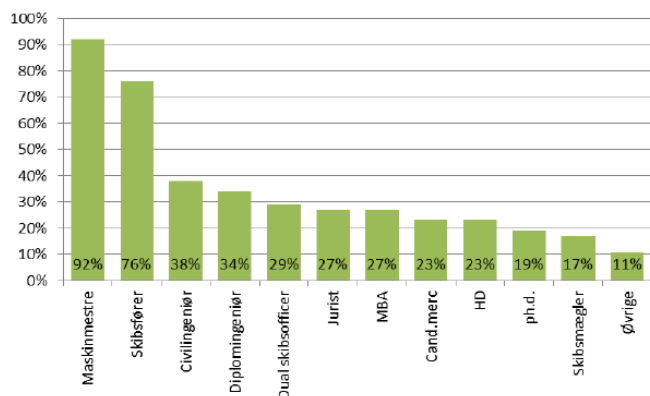
I yderste konsekvens vil det betyde tab af kompetencer for hele erhvervet og dermed et tab af arbejdspladser.

Skagen Skipperskole og MARTEC har ikke bare et fortrinligt samarbejde om at levere uddannelse, efteruddannelse og kurser til den maritime sektor, men er også bevidste om vores rolle som leverandør af arbejdskraft til et erhverv i udvikling og erhvervets vigtighed for udvikling og fastholdelse af arbejdspladser i Nordjylland og Danmark som helhed.

Mangel på kvalificeret arbejdskraft

Mangel på kvalificeret arbejdskraft er måske den største risici i forbindelse med at realisere potentialerne i det Blå Nordjylland. Som det bliver nærmere analyseret i kapitel 7 er der udsigt til mangel på faglærte og højtuddannede i de kommende år. Det er en særlig risiko for det maritime område, da det netop er denne type medarbejdere, som vil blive efterspurgt i de kommende år. Det Blå Nordjylland er dybt afhængig af teknologisk udvikling og dygtig og velkvalificeret arbejdskraft, hvis man skal kunne være med i konkurrencen med mindre omkostningstunge lande. Uden tilstrækkelig velkvalificeret arbejdskraft risikerer nordjyske virksomheder at blive rendt over ende af udenlandske virksomheder, eller de kan blive tvunget til at etablere sig andre steder i verden.

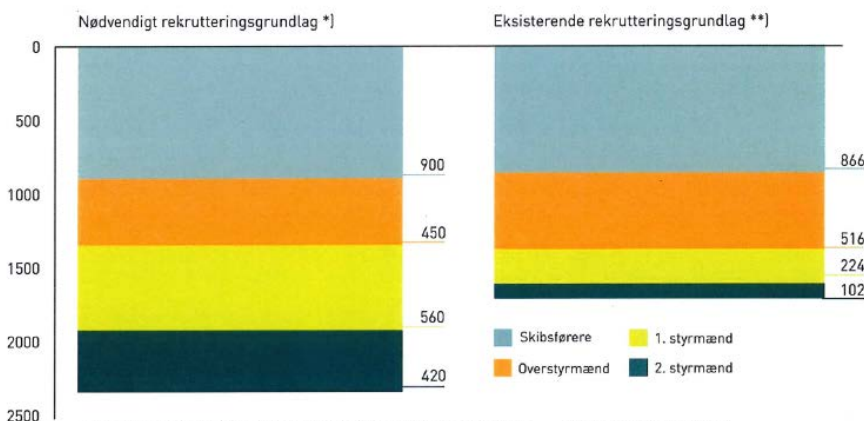
Figur 7.3 Videregående uddannelser der i særlig grad vil blive efterspurgt i fremtiden

Kilde: Danmarks Maritime Klynge, 2013

Manglende rekrutteringsgrundlag for danske skibsførere i DIS

*) For blot at kunne vedligeholde bestanden på ca. 900 danske skibsførere i DIS (i 2011), er det, med udgangspunkt i faktor 4,7 (fra "Forløbsanalysen for danske søfarende", Søfartsstyrelsen, 2002) og den normale karriereudvikling fra 2. styrmand til kaptajn, Søfartens Læderes vurdering, at der burde være hent omdrøis 450 danske overstyrmand, 560 danske 1. styrmand og 420 danske 2. styrmand i DIS. Den normale karriereudvikling for en typisk dansk skibsofficer er, at han er 2. styrmand i 2 år, 1. styrmand i 4 år, overstyrmand i 6 år og skibsfører i 20 år.

**) Kilde: Søfartsstyrelsens mønstringstatistikker for 2011 (seneste tal). Mønstringstallene er ganget med 2, hvilket omtrentligt tager højde for, at et tilsvarende antal søfarende er "hjemme på fri".

* Kilde Søfartens Ledere

4.9 Regeringens initiativer på det maritime område

Den danske regering har med "Vækstplan for Det Blå Danmark" fra 2012 fremsat en række initiativer og forslag, der skal fremme Det Blå Danmark som vækstområde (*Regeringen, 2012*). Visionerne er, at Danmark i fremtiden skal være Europas maritime centrum, at grønne løsninger er fremtiden for Det Blå Danmark, og at væksten i den maritime klynge i fremtiden skal understøttes af stærke danske kompetencer.

Med vækstplanen sætter regeringen fokus på en række initiativer, herunder at man:

- vil skabe gode rammevilkår for maritim virksomhed i Danmark
- vil skabe vækst igennem grøn skibsfart og grønne løsninger
- vil skabe vækst igennem danske, maritime styrkepositioner
- i stigende grad vil fokusere på kvalitetsskibsfart som et vækstområde
- vil styrke uddannelser og kompetencer samt innovation og forskning indenfor det maritime område

Regeringen ser, at behovet for den grønne omstilling forstærkes i takt med, at brændstofpriserne stiger, og de miljømæssige krav til skibsfart øges. Der skal en målrettet indsats til, for at gøre skibene mere energieffektive, og tilpasse skibene så de kan leve op til fremtidige miljø- og klimamæssige krav. Ifølge vækstplanen er det en erhvervsmæssig mulighed for Danmark at spille ind med grønne løsninger til Det Blå Danmark. Der skal udvikles nye, miljøvenlige, energieffektive skibe, men også retrofit-løsninger forventes at komme til at spille en central rolle i forhold til at opfylde de skærpede krav for fremtiden.

I forlængelse af forventningerne til den grønne omstilling indenfor skibsfart, forventes der en markant udvidelse af vindmølleindustrien i Danmark i de kommende år, og offshore branchen er generelt i vækst. Det forventes at væksten på offshore-området vil skabe grobund for en stigning i tilknyttede maritime ydelser.

Vækstplanen peger på kompetenceudvikling og uddannelse som et vigtigt indsatsområde. For at Danmarks maritime virksomheder kan bringe det Blå Danmark fremad, er det nødvendigt at have adgang til kvalificeret arbejdskraft. Derfor er kompetenceudvikling og fokus på uddannelse et vigtigt indsatsområde. Maritime

uddannelser skal i højere grad tilpasses behovene på de maritime vækstområder. Globale studieforbud identificeres som en mulighed for at forberede fremtidens maritime arbejdskraft

Kvalitetsskibs fart er et kerneområde for Det Blå Danmark og skal være med til at sikre Danmarks position i global sammenhæng. Det handler om at håndhæve regler, sikre høje standarder på området og være aktiv i international sammenhæng. Kernen ved kvalitetsskibs fart er at danske virksomheder fortsat producerer udstyr og udbyder service ydelser af høj kvalitet. Regeringen støtter udviklingen af internationale certificering og standarder, der skal være med til at sikre kvalitetsskibs fart i fremtiden (*Regeringen, 2012*).

Foruden vækstplanen har Fødevareministeriet og Miljøministeriet igangsat et arbejde med at udarbejde en flerårig strategi for udvikling af akvakultursektoren i Danmark, der skal afløse den nuværende akvakulturstrategi for 2007-2013. Med det fremtidige potentiale indenfor akvakultursektoren i Nordjylland og den traditionelle, nordjyske styrkeposition indenfor fiskeri, indgår Region Nordjylland som en væsentlig brik i den fremtidige satsning på området, og udvikling af akvakultursektoren indgår som et centralt element i vækstpartnerskabsaftalen mellem Regeringen og Vækstforum Nordjylland (*Region Nordjylland, 2013*).

Referencer

Beskæftigelsesregion Nordjylland (2013) Beskæftigelsen i bygge og anlægsbranchen i Nordjylland

Beskæftigelsesregion Nordjylland (2011), "Den nordjyske arbejdsstyrke - udvikling, kendetegn og perspektiver for vækst og beskæftigelse"

Danish Offshore Academy (2013), Præsentation af direktør Torben Pedersen på Virksomhedskonference om offshore sektoren, 18. juni 2013

Danmarks Maritime Klynge (2013), Projekt Danmarks Maritime Klynge, Kompetencebehov i fremtidens blå Danmark 2013.

Energistyrelsen (2012), "Kystnære havmøller i Danmark - Screening af havmølleplaceringer indenfor 20 km fra kysten", oktober 2012

Europakommissionen (2012), "Blue Growth Opportunities for Marine and Maritime Sustainable Growth" EWEA

(2011), "Wind in Our Sails - The coming of Europe's offshore wind energy industry" FAO (2012), "World Review of Fisheries and Aquaculture"

Hirtshals Havn (2012), "Maersk Guardian - Den erhvervsøkonomiske betydning" IEA (2012),

NaturErhvervstyrelsen (2011), "Fiskeristatistisk Årbog 2011"

NIRAS (2012a), "Nordjyllands Havne - deres betydning og potentiale", februar 2012

NIRAS (2012b), "Offshore Decommissioning of Installations NIRAS (ODIN)"

NIRAS (2013), "Erhvervspotentialer i Region Sjælland som følge af Kriegers Flak", juni 2013 *offshoreenergy.dk* (2013),

www.offshoreenergi.dk

Oxford Research (2013), "Det Blå Danmark", Arbejdskraft-, kompetence- og uddannelsesbehov

Plesner & Pedersen (2011), "Udviklingsperspektiver for akvakultursektoren i Region Nordjylland"
Region Nordjylland (2013), "Regionalt vækstpartnerskab 2013 mellem regeringen og Vækstforum Nordjylland"
Regeringen (2012), "Danmark i arbejde - Vækstplan for Det Blå Danmark"
Region Nordjylland (2012), "Fremkom 2 - Kompetenceudfordringer i Nordjylland" www.fremkom.dk
Skagen Skipperskole (2013), Skagen Skipperskole årsrapport 2012
Søfartsstyrelsen (2009), <http://www.soefartsstyrelsen.dk/ais/Sejladsmoenstre/Sider/default.aspx>

Bilag, kan rekvireres fra Skagen Skipperskole

Rapporten Det Blå Nordjylland
Søfartens Ledere Blad 5 2013

Uddannelses- og forskningsminister
Sofie Carsten Nielsen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Frederikshavn Kommune
Rådhus Allé 100
9900 Frederikshavn

Tel.: +45 98 45 50 00
post@frederikshavn.dk
www.frederikshavn.dk
CVR-nr. 29189498

16. december 2014

Støttebrev til Skagen Skipperskole

Til Minister Sofie Carsten Nielsen

Der er fuld fart på væksten i Frederikshavn-området.
Det glæder os, der bor her, men det kommer også hele landet til gode.
Hos os knokler både erhvervsliv og kommune for at fastholde og udbygge væksten,
især indenfor produktionserhvervene på det maritime område. Her er vækst.
Her er flere job år efter år. Men det er vanskeligt at få tilstrækkelig arbejdskraft til de
lokale produktionserhverv.

Et lokalt arbejdsmarked i vækst er afhængigt af adgang til kompetent arbejdskraft.
Den adgang sikres med en mangfoldighed af lokale uddannelsestilbud, som kan
uddanne de mennesker, der er brug for. Der er en stærk sammenhæng mellem
virksomheder og uddannelsesinstitutioner i et lokalområde. Vi har kun vækst, hvis der
er adgang til de rette kompetencer hos lokale arbejdstagere. Vi har kun de rette
kompetencer hos lokale arbejdstagere, hvis der er lokale uddannelser.
Det synspunkt har regeringen senest støttet ved at oprette maskinmesteruddannelse i
Esbjerg med 50 pladser – en uddannelse placeret midt i den off-shore-klynge, som har
brug for arbejdskraften.

Vi bidrager meget gerne til væksten, og jeg er sikker på, at det ikke er regeringens
hensigt at spænde ben for den indsats. Jeg opfordrer derfor til, at Ministeren
genovervejer, med afsæt i Skagen Skipperskoles undersøgelse om behovet for
skibsføreruddannelsen, fremadrettet at kunne tilbyde skibsføreruddannelsen lokalt til
gavn for Nordjylland, men også landet generelt.

Med venlig hilsen

Birgit S. Hansen
Borgmester

**BORGMESTER
BIRGIT S. HANSEN**

Sagsnummer: 14/1934
Dok.nr.: 215970/14
Direkte telefon: 98455001
E-mail: Borgmester@frederikshavn.dk

Skagen Skipperskole

Skagen den 16 december 2014

Jeg ønsker med min underskrift, at støtte op om Borgmester Birgit S. Hansens støtteerklæring for en skibsføreruddannelse i Nordjylland.

Arne Boelt
Borgmester
Hjørring Kommune

Skagen Skipperskole

Skagen den 16 december 2014

Jeg ønsker med min underskrift, at støtte op om Borgmester Birgit S. Hansens støtteerklæring for en skibsføreruddannelse i Nordjylland.

På vegne af

SERVICETEAM
SKAGEN **1**
STOP

Skagen Skipperskole

Skagen den 16 december 2014

Jeg ønsker med min underskrift, at støtte op om Borgmester Birgit S. Hansens støtteerklæring for en skibsføreruddannelse i Nordjylland.

---

martec
Pia Ankerstjerne
Director / Direktør

Skagen den 16 december 2014

Jeg ønsker med min underskrift, at støtte op om Borgmester Birgit S. Hansens støtteerklæring for en skibsføreruddannelse i Nordjylland.

Tom Sørensen

Formand for Maritime Network Frederiksborg

R

Driftsdirigter

Hytek Virkelystvej 6
8870 Sindal
www.hytek.dk Tel.: 98 93 69 44
E-mail: skriv@hytek.dk Fax: 98 93 40 03

Skagen den 16 december 2014

Jeg ønsker med min underskrift, at støtte op om Borgmester Birgit S. Hansens støtteerklæring for en skibsføreruddannelse i Nordjylland.

Christine Lunde

direktør

Kære Sine Rahn,

I ESVAGT beskæftiger vi i dag omkring 800 danske søfolk efter mange års løbende vækst. Det er en udvikling som vi forventer også vil fortsætte i årene fremover. Faktisk er vi vel efterhånden landets tredje største rederi målt på antal danske søfolk.

Flere af vore officerer kommer med en baggrund fra fiskeriet. De har så konverteret deres fiskeskipperpapirer til kyst- eller sætteskipper. Der er generelt tale om virkeligt dygtigt folk med stor forstand på, hvordan man agerer på havet.

Indenfor de senere år er vi begyndt at bygge flere skibe af en størrelse, der kræver skibsførerpapirer. Vi har netop bestilt endnu to skibe af en sådan størrelse, og vi forventer også i de kommende år at bestille flere skibe, hvor skibsførerpapirer er påkrævet. Vi har derfor i flere omgange anbefalet flere af vore dygtigt sætteskipper, at de læser videre til skibsfører. I den forbindelse fik jeg fornyligt en henvendelse fra en af vore sætteskipper. Han havde tilmeldt sig hos Skagen Skipperskole såfremt de blev godkendt til skibsføreruddannelsen. Med bopæl i det nordlige Jylland er Marstal rent logistikmæssigt ikke en mulighed for ham. Han kunne samtidigt berette om, at det gælder for mange andre af vore dygtigt medarbejdere. Det skal nok hovedsagligt ses med baggrund i, at mange tidligere fiskere kommer fra det vestlige samt nordlige Jylland. Og ønsker man at læse i sin hjemmeperiode kræver det, at man bor i en vis nærhed af skolen for samtidigt at have mulighed for at pleje sin familie.

Nu har jeg så kontaktet Skagen Skipperskole og forstår, at de i første omgang ikke fik godkendelse til at tilbyde en skibsføreruddannelse, men at de også har valgt at gøre indsigelse.

I den forbindelse vil jeg gerne gøre opmærksom på, at vi som et rederi ser et stort behov for, at også Skagen Skipperskole får mulighed for at tilbyde uddannelsen som skibsfører og dermed sikre, at vi bliver ved med at have tilstrækkelig kvalificeret dansk arbejdskraft med de rette kompetencer.

Har I spørgsmål til mig skal I bare sige til.

Med venlig hilsen

Søren Nørgaard Thomsen
Managing Director

UNQUOTE

Vi har kigget lidt på jeres oplæg – og på vores behov.

Vi har i øjeblikket kun tre skibe i huset hvor skibsfører kræves – men der er da ikke tvivl om at udviklingen går i retning af større skibe – også her i huset.

Derfor vil der også fremadrettet være et vist behov for at vore sætteskipperne kan opgradere deres uddannelse – uden at vi dog kan sætte tal på det aktuelle behov.

Håber i kan bruge dette – hvis der er yderligere vi kan hjælpe med hører jeg gerne.

Med venlig hilsen / Best Regards

Per Brag
Marine Superintendent - DPA - CSO
Direct +45 98 77 55 67
Cell phone +45 22 95 59 56

Østre Havnegade 18, st.tv.
DK-9000 Aalborg
Tlf. +45 98 77 55 77
Fax +45 98 77 55 75
E-mail: pcb@nrsbshipping.dk
www.nrsbrederi.dk - www.nrsbshipping.dk

The Information contained in this message is confidential and intended for the use of the addressee only. Any unauthorised dissemination or copying of this message, and use or disclosure of information contained in it, is strictly prohibited and may be illegal. If you are not the addressee then you may not copy or deliver this message to anyone, but please destroy this message and notify us immediately. This email has been scanned for all viruses by our regularly updated external and Internal Email Security Systems but in accordance with good computer practice, please ensure that all messages received are checked by your own security systems before opening.

Hej Anders

Peter Madsen Rederi har ikke skibe der er af en størrelse der kræver skibsfører uddannelse – Det største skib kræver ”kun” sætteskipper bevis og de andre 5 skibe kræver kun kystskipper bevis.

Realistisk og isoleret set vil det derfor ikke gøre en forskel for Peter Madsens rederi om der er mulighed for at læse til skibsfører i Skagen eller kun Marstal.

Peter Madsen Rederi bruger jævnligt Skagen Skipperskole til diverse kurser og det var ikke umuligt at evt forøgede kursus muligheder pga en skibsfører uddannelse og dermed flere studerende ville være brugbart for Peter Madsen rederi.

Jeg håber derfor at Skagen vil komme igennem med deres ønske om denne uddannelse, vi kan kun være interesseret i en generel styrket skole.

Venlig hilsen/Best Regards

Henrik Sandberg

Crewing & HSE manager

PETER MADSEN REDERI A/S

Godthåbsvej 89, 1

DK-8660 Skanderborg

Phone: +45 50998272

e-mail: hsa@peter-madsen.dk

Goddag

Vi har haft en del af vores personale på skolen i Skagen ,og vil gerne fremsende vores støtte til at skolen kunne blive godkendt til videre uddannelse.

Venlig hilsen

JA Rederiet

Jens Alfastsen

Hej Anders,

Vi vil gerne støtte op, men ville være taknemmelige, hvis du kunne forfatte et udkast til et sådant "støttebrev". Er det muligt?

Best Regards / Med venlig hilsen

Jens P Buchhave

Managing Director

Terntank Rederi A/S

Vestre Strandvej 10

DK-9990 SKAGEN

Denmark